

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЕПІ. ФЕУ

(повне найменування інституту, факультету)

менеджменту

(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему «Розробка інноваційної стратегії
машинобудівного підприємства»

Виконав: студент(ка) II курсу, групи ФЕУ-518М

Спеціальності 073 «Менеджмент»

Освітня програма (спеціалізація)
«Менеджмент організацій та адміністрування»

Козацька О.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Пучко М.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

Миньков Н.М.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
 (повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут, факультет ЕПІ, ФЕУ
 Кафедра менеджменту
 Рівня вищої освіти магістр
 Специальність 073 менеджмент
 (код і найменування)
 Програма (спеціалізація) Менеджмент організацій та адміністрування
 (назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Пуліка Т. В.
д.е.н. проф.
 «10» 12 2019 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Після Пуліка Т. В.
 (прізвище, ім'я, по батькові)
 Тема проекту (роботи) Розробка інноваційної стратегії машинобудівного підприємства
 Назва проекту (роботи) Пуліка Тамара Векіліївна д.е.н. проф.
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
 Затверджені наказом закладу вищої освіти від «14» 11 2019 року №391
 Строк подання студентом проекту (роботи) 22.11.2019
 Вихідні дані до проекту (роботи) менеджмент, маркетинг, наукові дані, статистичні дані, та статистичні збірки підприємства ПАТ „Мотор Сіг“ літературні джерела з тематик розроблення інноваційної стратегії машинобудівного підприємства
 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно зробити) розроблення теоретичних основ управління інноваційного діяльним машинобудівного підприємства. Обробка стратегічний аналіз управління інноваційного підприємства ПАТ „Мотор Сіг“ Розроблення та виконання інноваційної стратегії ПАТ „Мотор Сіг“
 Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Рисунки 14, таблиці 11, джерела 59

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	при виконанні завдання
1.	проф. Пилипко М. В.		
2.	проф. Пилипко М. В.		
3.	проф. Пилипко М. В.		
4.	ст. викладач кафедри "Основи краєзнавства та етнографії" "Муравель С. М."		
5.	к. е. н. доцент кафедри "Менеджмент" Паникова А. Ю.		

7. Дата видачі завдання « 01 » 03 2019 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	П
1	Організаційне зібрання щодо термінів подання магістерської роботи та методики її виконання	01.03.2019	
2	Вибір теми	15.03.2019	
3	Затвердження переліку тем магістерських робіт на кафедрі	15.03.2019	
4	Огляд та опрацювання наукової та спеціальної літератури з теми	Постійно	
5	Наказ Ректора ЗНТУ про затвердження тем магістерських робіт		
6	Видача завдання до магістерської роботи	15.03.2019	
7	Розробка робочого плану магістерської роботи за узгодженням з науковим керівником	29.03.2019	
8	Написання 1 розділу та представлення його на кафедрі в друкованому вигляді	31.05.2019	
9	Написання 2 розділу та представлення його на кафедрі в друкованому вигляді	20.09.2019	
10	Написання 3 та 4 розділів та представлення їх на кафедрі в друкованому вигляді та чорнового варіанту роботи в цілому	11.10.2019	
11	Нормоконтроль	25.10.2019	
12	Попередньої захист магістерської роботи	01.11.2019	
13	Подання роботи на кафедрі в остаточному чистовому оформленні	22.11.2019	
14	Захист магістерської роботи перед ЕК	18-19.12.2019	

Студент(ка)

(підпис)Позогенко
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)Пупичев
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Магістерська робота «Розробка інноваційної стратегії машинобудівного підприємства»: с.130, рис.14, табл.11, джерел 59.

Об'єктом дослідження є процес управління інноваційною діяльністю машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ».

Предмет дослідження - методи розробки, реалізації і удосконалення інноваційної стратегії машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ».

Мета написання роботи - формування та обґрунтування інноваційної стратегії машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ» для реалізації його стратегічних намірів.

Методи дослідження: теоретичний, емпіричний, SWOT-аналіз.

Результати і їх новизна. Проведено дослідження, результатом якого стало розробка та обґрунтування інноваційної стратегії, вдосконалення інноваційної діяльності машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ» для реалізації його стратегічних намірів.

Основні положення роботи. Вивчені методологічні аспекти розробки та обґрунтування інноваційної стратегії машинобудівного підприємства, проведено аналіз зовнішнього середовища та внутрішнього потенціалу ПАТ «Мотор Січ», удосконалена інноваційна діяльність.

Значущість роботи і висновки. Формування та обґрунтування інноваційної стратегії дозволяє виявити перспективу розвитку ПАТ «Мотор Січ», удосконалити управління інноваційною діяльністю, підвищити ефективність роботи, конкурентоспроможність продукції, поліпшити фінансово-економічні результати діяльності.

Ключові слова: ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ, ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ, ІННОВАЦІЇ, ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК, ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

ЗМІСТ

Завдання на магістерську роботу

Реферат

Вступ	7
Розділ 1 Теоретичні основи управління інноваційною діяльністю машинобудівного підприємства	11
1.1 Інноваційний менеджмент: сутність, завдання, розвиток	11
1.2 Сучасні підходи до розробки інноваційної стратегії машинобудівного підприємства	24
1.3 Основні форми організації інноваційної діяльності на промисловому підприємстві	37
Висновки до розділу 1	48
Розділ 2 Стратегічний аналіз управління інноваційною діяльністю ПАТ «Мотор Січ»	50
2.1 Дослідження інноваційних можливостей машинобудівного підприємства	50
2.2 Оцінка організаційного забезпечення інноваційної діяльності на підприємстві	64
2.3 Аналіз кадрового та фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємства	70
Висновки до розділу 2	76
Розділ 3 Розробка та обґрунтування інноваційної стратегії ПАТ «Мотор Січ»	79
3.1 Формування інноваційної політики та вибору інноваційної стратегії підприємства	79
3.2 Напрямки реалізації інноваційної стратегії підприємства на основі розвитку його інноваційного потенціалу	91
3.3 Пропозиції щодо вдосконалення організації та управління інноваційним розвитком підприємства	96

Висновки до розділу 3	105
Розділ 4 Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	106
Висновки до розділу 4	117
Висновки	118
Список використаних джерел	123
Додатки	129

ВСТУП

Забезпечення конкурентоспроможності машинобудівних підприємств в ринковій економіці є найважливішою умовою їх довгострокового функціонування та розвитку. Успішний розвиток підприємства нерозривно пов'язаний з широким використанням досягнень НТП, при цьому здійснюється постійне оновлення засобів виробництва і виробничих процесів. Такий ефект можливий лише за наявності інноваційного розвитку підприємств, які складають основу конкурентоздатності національної економіки. Саме наука та інновації мають визначальний вплив на розвиток економіки.

Тому на сьогодні для національної економіки постає гостре питання стимулювання економічного зростання та підвищення конкурентоздатної продукції на світовому ринку. Здійснення даних намірів можливо завдяки впровадження інновацій у виробництво та активізація інноваційної діяльності. В умовах нестабільної економічної ситуації визначальним моментом залишається фінансування інноваційного розвитку українських підприємств.

Інноваційна активність підприємства виступає однією з головних умов формування конкурентоздатної стратегічної перспективи його розвитку. В умовах інтеграцію до європейського простору та глобалізації економіки інноваційна діяльність створює фундамент зростання конкурентоздатності національного продукту на міжнародному ринку.

Здійснення ефективної інноваційної діяльності вимагає залучення значних коштів, що будуть направлені на впровадження інновацій на підприємстві. Обмеженість власних коштів та високі кредитні відсотки гальмують розвиток інноваційної діяльності українських підприємств. Але державна політика підтримки інноваційного розвитку не має коштів для підтримки вітчизняних підприємств

Таким чином інноваційна діяльність на сучасному етапі стає одним з найважливіших системних чинників економічного росту, конкурентоспроможності вітчизняної продукції, безпеки країни.

Ряд галузей в економіці України не тільки базується на новітніх технологіях, але і сам належить до числа інноваційних: Україна посідає четверте місце в світі в ракетно-космічній галузі, шосте – серед виробників авіаційної техніки, четверте – серед виробників авіаційних двигунів і газотурбінних установок, дев'яте – у виробництві надчистих матеріалів для напівпровідників. Але через відсутність всередині України чіткої політики управління інноваціями саме зовнішні фактори, на жаль, визначають напрями розвитку цієї сфери економіки. Особливість побудови сучасної глобальної інноваційної системи полягає в орієнтації на підпорядкування національних, регіональних та корпоративних інноваційних систем та їх елементів разом із вилученням властивих їм переваг на користь ТНК. Це загрожує для України переорієнтацією передових галузей науки на виконання іноземних замовлень.

Низький рівень інноваційної активності, особливо у створенні та використанні нових технологічних процесів, негативно впливає на структуру промислового виробництва в Україні, знижуючи рівень її наукоємності.

Окреслені проблеми щодо незадовільного становища науково-технологічної сфери ставлять завдання по формуванню цілеспрямованої програми дій із захисту і розвитку інноваційної активності на рівні підприємства шляхом формування інноваційної стратегії.

Серед робіт, опублікованих в останні роки по проблемам інноваційного розвитку підприємств, можна виділити дослідження провідних науковців О.І. Амоші, А.М. Власової, О.І. Волкова, Г.Д. Ковальова, Р.А. Фахтудинова, Й. Шумпетера та інших. В роботах цих вчених досліджуються інноваційні процеси в економіці, широко проаналізовані причини сповільненого впровадження інноваційної продукції та подаються рекомендації по вирішенню проблем. Проте чітко визначених підходів до розроблення інноваційної стратегії підприємств на сьогодні не існує, тому вирішення даного питання є особливо актуальним і потребує значної уваги.

Мета і завдання дослідження. Мета написання роботи - формування та обґрунтування інноваційної стратегії машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ» для реалізації його стратегічних намірів.

Об'єктом дослідження є процес управління інноваційною діяльністю машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ».

Предмет дослідження - методи розробки, реалізації і удосконалення інноваційної стратегії машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ».

Відповідно до мети роботи поставлені наступні завдання:

- розглянути зміст завдання і інноваційного менеджменту машинобудівного підприємства;
- розглянути сучасні підходи до розробки інноваційної стратегії машинобудівного підприємства;
- розглянути основні форми організації інноваційної діяльності на промисловому підприємстві;
- провести дослідження інноваційних можливостей машинобудівного підприємства ПАТ «Мотор Січ»;
- провести оцінку організаційного забезпечення інноваційної діяльності на підприємстві;
- провести аналіз кадрового та фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємства;
- обґрунтувати вибір інноваційної політики та інноваційної стратегії підприємства;
- визначити напрямки реалізації інноваційної стратегії підприємства на основі розвитку його інноваційного потенціалу;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення організації та управління інноваційним розвитком підприємства.

Методи дослідження. Методологічну і теоретичну основу магістерської роботи склав синтез результатів фундаментальних і прикладних досліджень в області управління інноваційною діяльністю машинобудівних підприємств. У роботі для обґрунтування вибору стратегії розвитку машинобудівного

підприємства використана методологія SWOT-аналізу. При складанні організаційно-економічної характеристики підприємства економіко-статистичні методи. Для обґрунтування вибору інноваційної стратегії – методи експертних оцінок.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці теоретичних положень, методичних і практичних рекомендацій щодо удосконалення управління інноваційної діяльністю машинобудівного підприємства на основі розроблення та впровадження інноваційної стратегії в систему стратегічного управління машинобудівного підприємства.

Інформаційною базою дослідження є роботи вітчизняних і зарубіжних вчених і фахівців з управління інноваційною діяльністю машинобудівного підприємства, статистична й економічна звітність підприємства, результати власних досліджень і спостережень.

Апробація результатів магістерської роботи. За результатами проведеного дослідження опубліковано тези доповіді «Сутність та значення інноваційного потенціалу в процесі створення інновацій».

Структура і обсяг роботи. Магістерська робота містить вступ, чотири розділи, висновки, список використаної літератури, додатки. Повний обсяг роботи – 130 сторінок, включаючи 11 таблиць, 14 рисунків. Список використаних джерел (59 найменувань) – 6 сторінок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амоша О. І, Землянкін А. І., Підоричева І. Ю. Удосконалення системи управління інноваціями як умова прискорення структурних реформ в Україні. Економіка України. 2015. № 9 (646). С. 49-65.
2. Андросова О. Ф. Стратегічні тактичні інновації в розвиток світової авіаційної промисловості. URL : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/2301>
3. Антонюк А. А., Сьомченко А. А. Актуальні проблеми розвитку інноваційної діяльності в Україні . Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2017. № 2 (95). 45 с.
4. Антонюк Л.Л, Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія . К., 2003. 394 с
5. Афонин И.В. Инновационный менеджмент и экономическая оценка реальных инвестиций: учеб. пособие. М., Гардарика. 2006. 543 с.
6. Бояринова К.О. Функціональність інноваційної діяльності підприємств машинобудування в переробній промисловості. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 8 (182). С. 352-360.
7. Виханский О. С., Наумов А.И. Менеджмент. М. Гардарики. 2000. 528 с.
8. Власенко О. С. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник. К., 2011. 439 с.
9. Гвоздю С. Ю. Показники ефективності витрат на інноваційну діяльність машинобудівних підприємств. Економіка. Фінанси. Право. 2013. № 1. С. 57-58.
10. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління. Х., 2003. 305 с.
11. Грудзевич Ю. Характеристика сучасного стану розвитку інноваційної діяльності на машинобудівних підприємствах України. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2016. № 1. С. 45-52.

12. Закон України «Про інвестиційну діяльність» № 1560-XII. від 18.09.1991 зі змінами і доповненнями . Відомості Верховної Ради України. 2005. № 47. С. 646–657.

13. Закон України № 40–IV від 04.07.2002 "Про інноваційну діяльність" . Голос України. 2002. 10 с.

14. Закон України «Про державну підтримку літакобудівної промисловості в Україні». Урядовий кур'єр. 2001.

15. Закон України «Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій» №1676-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. №32. 384 с.

16. Ілляшенко Н. С. Впровадження концепції інноваційного маркетингу в діяльність промислових підприємств . Маркетинг і менеджмент інновацій. 2010. № 1. С. 28-33

17. Ілляшенко А. Х. Інноваційна діяльність промислових підприємств. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2012. № 1. С. 188-192.

18. Инновационный менеджмент: Многоуровневые концепции, стратегии и механизмы инновационного развития . Под ред. В.М. Аньшина, А.А. Дагаева]. М.: Дело, 2007. 584 с.

19. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна За ред. Л.І. Федулової. К.: "Основа". 2005. 552 с.

20. Карлоф Б. Деловая стратегия: концепция, содержание, символы. М., 1991. 239 с.

21. Карпенко, Л. М. Стратегічний конкурентний аналіз розвитку інноваційних підприємств: прогностична валідність // Актуальні проблеми економіки / Актуальные проблемы экономики. – Київ, 2016. – № 6. – С. 392-404.

22. Козаченко О.В., Пуліна Т.В. Сутність та значення інноваційного потенціалу в процесі створення інновацій. Тези доповідей VII Міжнародній науково-практичній заочній конференції „Формування ефективних механізмів

державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика, Запоріжжя, 29 листопада 2019 р. Запоріжжя : КПУ, 2019. С. 345-347.

23. Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання: Монографія. К. : Ін-т економ. прогноз. НАН України, 1999. 254 с.

24. Касич А. О. Стратегічні орієнтири інноваційного розвитку машинобудування України // Актуальні проблеми економіки. 2007. № 7. С. 32-40.

25. Котлер Ф. Маркетинг в третьем тысячелетии : как создать, завоевать и удержать рынок; пер.с англ. В. А. Гольдича, А. И. Оганесовой ; М. : АСТ, 2001. 272 с.

26. Ледян Т. О. Організаційні форми управління інноваційною діяльністю на промислових підприємствах // Фондовый рынок. 2008. № 13 (545), С. 36-40.

27. Морозов Ю. Инновационный менеджмент. М.: ЮНИТИ–ДАНА, 2000. 448 с.

28. Мясников В. О. Формування механізму адаптивного управління інноваційного потенціалу машинобудівних підприємств. Ефективна економіка. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6139>

29. М'ячин В.Г. Прогнозування інноваційного потенціалу промислових підприємств за допомогою гібридних інтелектуальних систем // Науковий вісник Ужгородсько Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2015. Вип.4. С. 52—56.

30. Офіційний сайт підприємства ПАТ «Мотор Січ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.motorsich.com/rus/>

31. Орлов О.А. Проблемы оценки инновационных проектов в машиностроении. Актуальні проблеми економіки, 2015. №1 (163), С. 43-51.

32. Орлов О.О., Рясних Е. Проблемы оцінювання ефективності впровадження нової техніки в машинобудуванні.// Актуальні проблеми економіки, №5 (167). 2015. С. 144 - 152.

33. Портер М. Конкуренция. М.: Вильямс, 2001. 608 с.

34. Пехтерева В. В. Напрями підвищення рівня економічної ефективності

інженерно-технічного підприємства // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2012. № 5. С. 145-151.

35. Пуліна Т. В. Оцінка умов створення кластерного механізму інтеграції підприємств Запорізького регіону / Т. В. Пуліна // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – Запоріжжя : ГУ „ЗІДМУ”. – 2012. – № 3. – С. 90–96

36. Постанова Нац. акад. наук України від 08 лип. 2009 р. № 220 Про формування та функціонування інноваційних кластерів в Україні: [Електронний ресурс]: www.nas.gov.ua.

37. Руководство по сбору и обработке данных в области технологичных инноваций //Oslo manual. OECD. Париж, 1992. 172 с.

38. Соколенко С.И. Производственные системы глобализации: Сети. Альянсы. Партнерства. Кластеры: Украинский контекст. К.: Логос, 2002. С.645.

39. Соколенко М.И. Пути кластеризации экономики с целью повышения конкурентоспособности Запорожской области / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.cci.zp.ua/>

40. Санто Б. Инновация как средство экономического развития; пер. с венгер. М.: Прогресс, 1990. 296 с.

41. Святненко В. Ю. Промисловий маркетинг: навч. посіб. К.: МАУП, 2001. 264 с.

42. Сільченко І. А. Ефективність інноваційної діяльності машинобудівних підприємств //Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2011. № 3. С. 79-82.

43. Соціогуманітарний аспект інноваційно-технологічного розвитку економіки України. / Л.І. Федулової. К.: Вид. Ін-ту екон. та прогнозування НАН України, 2007. 472 с.

44. Стелюк Б., Козинець В., Сиволап Т. Застосування системного підходу в управлінні інноваційними організаційними змінами. // Стандартизація, сертифікація, якість. 2010. № 6. С. 55-58.

45. Степанов О. П., Гончарова Н. П., Андрощук Г. О. Інноваційний бізнес: навч. посіб. К. : Книжк. вид-во Нац. авіац. ун-ту, 2007. 415 с.
46. Степанов И.М. Управление инновациями: использование инновационного потенциала в промышленности. М.: Тандем, 2001. 235 с.
47. Степаненко С. Нормативне забезпечення проектування авіаційної техніки // Стандартизація, сертифікація, якість. 2014. № 6 (91). С. 14-17.
48. Стеченко Д. М. Інноваційні форми регіонального розвитку: навч. посіб. К.: Вища школа, 2002. 254 с.
49. Тарасенко І., Королько О., Белявська К. Оцінка інноваційної активності підприємства в системі стратегічного управління // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 9. С. 133-141.
50. Твисс Б. Управление научно-техническими нововведениями М.: Экономика. 1989. 217 с.
51. Ткаченко А. М. Поняття, види продуктивних інновацій та запровадження їх у підприємство // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2015. № 3 (84). С. 130-133.
52. Трифилова А.А. Управление инновационным развитием предприятия М.: Финансы и статистика, 2003. 173 с.
53. Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: учебник для вузов; пер. с англ. под ред. Л. Г. Зайцева, М. И. Соколовой. М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. 576 с.
54. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент: учебник. СПб.: Питер, 2003. 400 с.
55. Федулова Л. І. Інноваційна економіка: підруч. К. : Либідь, 2006. 478 с
56. Хомутский Д.Ю. Управление инновациями в компании М.: СОЛОН-ПРЕСС, 2008. 169 с.
57. Черваньов Д. М., Нейкова Л. І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. К.: Т-во «Знання», КОО, 1999. 514 с.

58. Шацька З. Я. Управлінські інновації в системі підприємства : [визначено сутність управлінських інновацій, досліджено їх різновиди] // Актуальні проблеми економіки. 2012. № 1. С. 176-182.

59. Шумпетер И. Теория экономического развития: исследования предпринимательской прибыли, капитала, кредита и цикла конъюнктуры М.: Прогресс, 1982. 455 с.

ДОДАТКИ

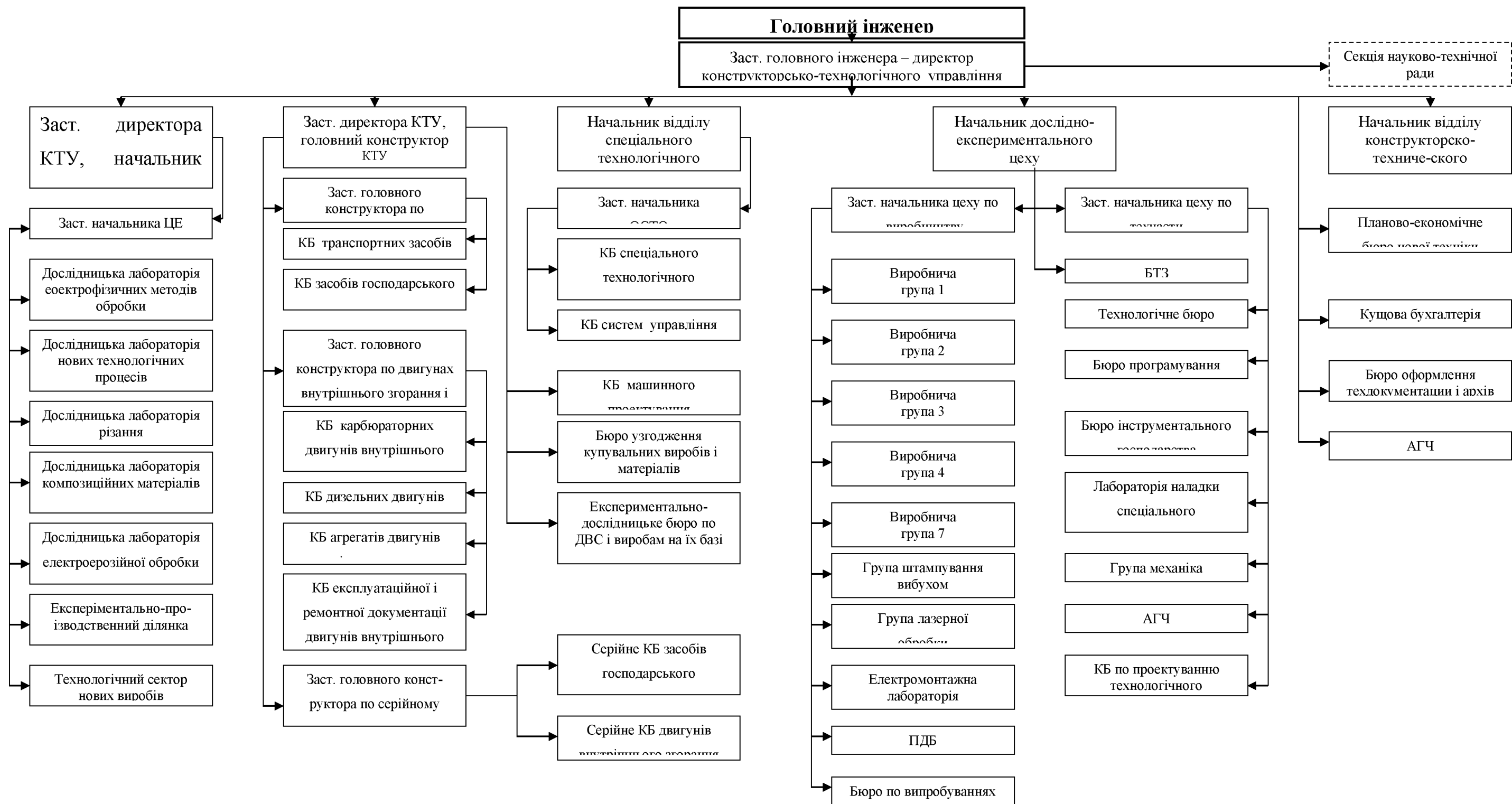

Рис. А 1 Схема організаційної структури КТУ

Додаток А

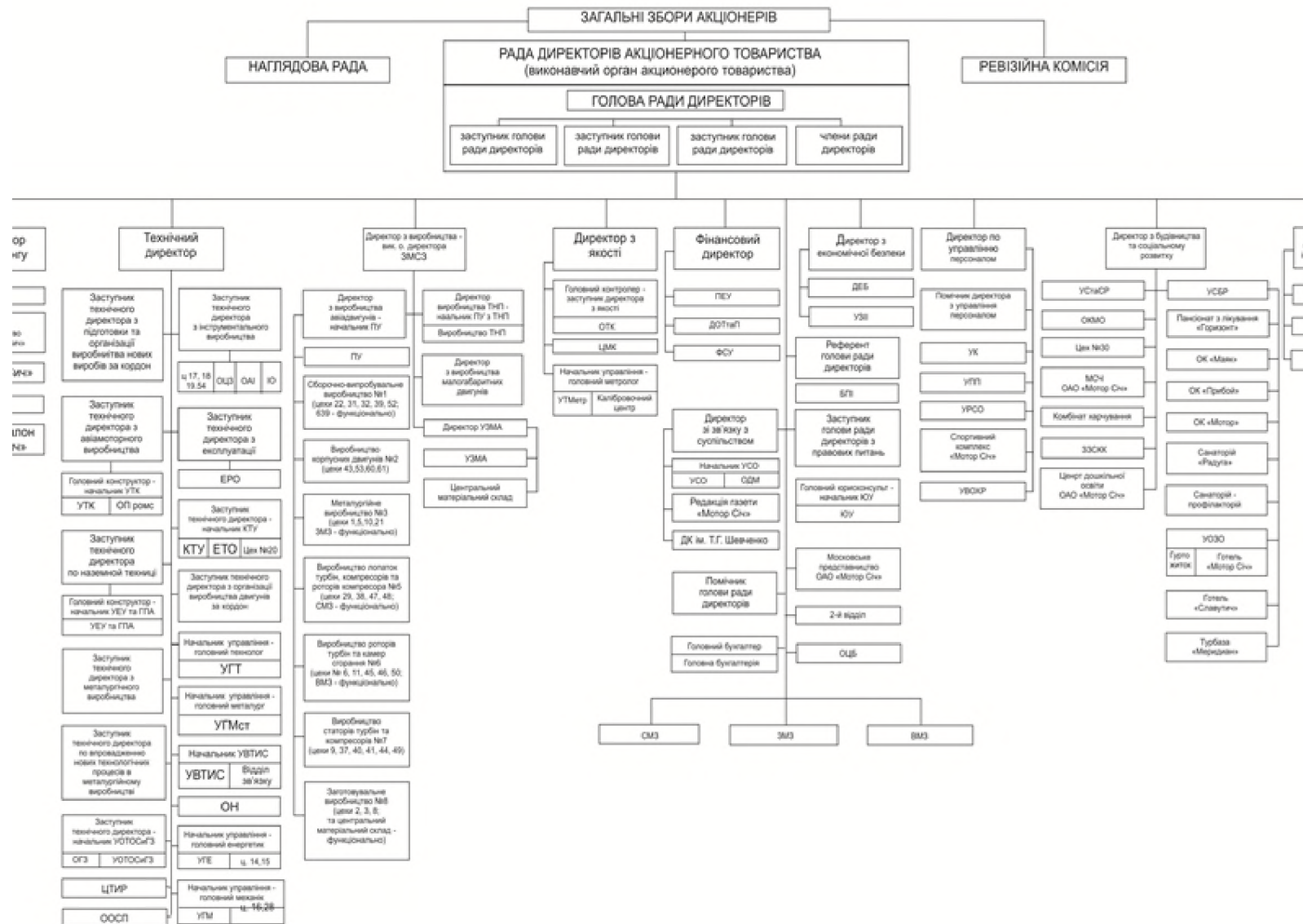

Рис. Б 1 - Схема ОСУ ПАТ «Мотор Січ»